

Stort intresse för svenskan bland svenskamerikaner

Även om färre svenskamerikaner har svenska som modersmål idag, är det många som är intresserade av sitt ursprung och vill lära sig språket. Den slutsatsen drar fem forskare, varav tre från Göteborgs universitet, nyligen hemkomna efter ett tio dagar långt besök i delstaten Minnesota i norra USA, där de gjort inspelningar med svensktalande amerikaner.

Intervjuerna är en del av projektet *Svenskan i Amerika* som ska undersöka svenskan i USA idag och hur dagens amerikansvenska skiljer sig från den som talades för 50 år sedan. Från slutet av 1800-talet till början av 1900-talet lämnade ungefär 1,3 miljoner svenskar Sverige och flyttade till USA. Trots det vet vi väldigt lite om både dåtidens amerikansvenska och den som talas idag. Det finns inspelningar från 1960-talet av äldre amerikansvenska, men de har undersökts mycket sparsamt.

– Ett syfte med våra intervjuer är att skapa en gedigen databas för forskare i hela världen, inte bara språkforskare utan också till exempel historiker och etnologer, säger Benjamin Lyngfelt, professor i svenska språket vid Göteborgs universitet.

Minnesota är den stat som idag har överlägset flest invånare av svensk härkomst, nästan 10 procent. Under sitt besök intervjuade forskarna drygt 40 personer i åldrarna 22 till 93 år, de allra flesta svenskamerikaner av andra och tredje generationen. Forskarna konstaterade bland annat att det fanns dialektala drag i intervjupersonernas svenska.

– Någon använde till exempel formen "dem" rakt av, som "dem gick till skolan", vilket är ett dialektalt drag bland annat i vissa typer av dalmål, säger Maia Andréasson, forskarassistent i svenska och nordiska språk vid Göteborgs universitet. Det gick också att höra att en del hade norrländskt påbrå eller spår av skånska i sitt tal.

Forskarna har inte analyserat sina intervjuer ännu, men ett antagande de gör är att amerikansvenskan är mer influerad av engelskan idag än för 50 år sedan. En annan hypotes är att såkallad kodväxling är mer vanligt förekommande, alltså att man växlar mellan svenska och engelska.

Hur ser då framtiden ut för svenskan i USA? Språket har en mycket svagare ställning i samhället idag och de som kan svenska får sällan tillfälle att använda den. "If you don't use it, you lose it", var en vanlig intervjukommentar. Dessutom är det betydligt färre som idag har svenska som modersmål. För femtio år sedan fanns den första generationen svenskamerikaner kvar och fler växte upp i en svenskspråkig miljö.

– Samtidigt har de som vill bevara och återuppta svenskan andra möjligheter idag. Vi intervjuade personer, många uppåt 90 år, som tittade på satellit-tv och läste svenska tidningar på internet, säger Maia Andréasson.

En stor del av intervjupersonerna skulle kunna betecknas som "svenskofiler". De är svenskättlingar som inte lärt sig svenska i hemmet, men som tack vara den starka kulturella svenskhetensvurmen i Minnesota intresserat sig för språket och lärt sig det, bland annat på de populära språkläger som arrangeras under sommaren.

– Att svenska som modersmål är på väg att försvinna är klart. Hur stark ställning svenska som främmande språk på det här sättet kommer att ha är svårare att sja om. Det är helt beroende av att man är intresserad av sina rötter och den kultur man kommer från. Den svenska kulturen frodas i Minnesota, och det svenska språket överlever som en del av den, säger professor Benjamin Lyngfelt.

Mer information:

Maia Andréasson, telefon: 031-786 4202, e-post: maia.andreasson@svenska.gu.se

Benjamin Lyngfelt, telefon: 031-786 4472, e-post: benjamin.lyngfelt@svenska.gu.se

Thomas Melin

Informatör

Tel: 031-786 1068

E-post: thomas.melin@hum.gu.se

Göteborgs universitet är ett av de stora i Europa med 39 000 studenter och 5 700 anställda. Verksamheten bedrivs av åtta fakulteter, till allra största del i centrala Göteborg. Utbildning och forskning har stor bredd och hög kvalitet – det vittnar sökandetryck och nobelpris om. www.gu.se